

Jeremia 31:2

“Zo zegt de HEERE:’het volk van de overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, namelijk Israel, als Ik heenging om hem tot rust te brengen.”

1 in de woestijn gebracht

2 in de woestijn gezegend

3 in de woestijn gezocht

Gemeente,

In 597 voor Christus was het gebeurd. Nebukadnezar was Juda binnengevallen en had Jeruzalem belegerd. Koning Jojakim was al tot soort knecht van Babel gemaakt, maar was in opstand gekomen. En toen vond Nebukadnezar het welletjes. Hij zal laten voelen wie er de baas is. hij dus. II Koningen 24 beschrijft het. De stad wordt geplunderd, de tempel leeggehaald, en een deel van de inwoners naar Babel gedeporteerd. Vooral de mannen die wat in hun mars hebben. Jojakim sterft en zijn zoon Jojachin wordt koning. De probeert zich 3 maanden lang te verzetten maar moet zich dan ook overgeven. Dan wordt zijn oom koning gemaakt door Nebukadnezar, Zedekia, en die mag weinig anders doen dan orders uit Babel opvolgen. 597 voor Christus. Bijna 30 jaar heeft Jeremia ervoor gewaarschuwd en het aangekondigd. En nu is het gebeurd.

Een enorme dreun voor het volk. Dat kun je je indenken. Ze hadden zo vertrouwd op stemmen die zeiden: Jeruzalem ingenomen? Dat gebeurt nooit. Dat laat God niet toe. Des HEEREN tempel is deze. En nu is de breuk gekomen, de instorting van hun verwachtingen dat het allemaal mee zou vallen. Je kunt je indenken dat er twijfels gingen komen: zou God dan toch vertoornd op ons zijn? Zou er dan toch wat mis zijn geweest met ons leven? Hebben we dan toch iets aan onszelf te wijten? Er kwamen barsten in hun positieve denken. En bij anderen sloeg de moedeloosheid en wanhoop toe. Sloeg de stemming ineens helemaal om. Het is hopeloos, dit komt nooit meer goed. Moet je eens kijken hoe Babel heeft huisgehouden, hoe Zedekia een marionet is van Nebukadnezar, hoe we alles kwijt zijn wat waarde heeft, onze beste soldaten weg, rijkste tempelschatten, beste wapens, dit is onze ondergang.

1 in de woestijn gebracht

Dan is dus een hele nieuwe situatie ontstaan. Waarin Jeremia opnieuw geroepen wordt om te profeteren. God heeft een Woord voor het volk. Alleen, hij is niet de enige. Andere profeten, zo noemen ze zich, hebben ook wat te zeggen. Hoofdstuk 28 een zekere Hananja, en die zeggen: kom op, niet twijfelen en moedeloos zijn. Dit stelt niks voor. 2 jaar duurt het maar. En dan is alles anders. God is ons gunstig gezind. Echt, dat moet je niet in twijfel trekken. Zedekia moet in opstand gaan komen en dan is Babels juk zo gebroken. God is met ons. Alles komt

goed. God is gunstig gezind over ons. Maar, dat is valse profetie. Dwz.: niet van God ingegeven. En zal daarom ook niet uitkomen, maar bedrogen uit laten komen.

Gemeente, dat geldt nog. Als het gaat over de grote levensvragen. Om ons verschijnen voor God in Zijn rechterstoel. Als het gaat om de toegang tot het Heilig Avondmaal. Dan zijn er nog voorgangers, kerken, mensen, stemmen die zeggen: hou op met tobben: het zit goed. Daar mag je niet aan twijfelen. God is je echt gunstig gezind. Je moet ten avondmaal gaan en geloven dat het goed zit. En als er enige vraag in je opkomt, enige twijfel rijst, enige gedachte die aan het denken zet, dan hoor je: niet doen, je moet geloven dat het goed zit en God wil dat ook jij ten avondmaal komt. Je moet het erop houden dat het goed zit en dat je aan de tafel kunt en hoort. Nou is het heel scherp en eerlijk: dat is valse profetie. Die is niet uit God en laat je bedrogen uitkomen. Geloven dat het goed zit en dat je hoe dan ook ten avondmaal mag is jezelf bedriegen of laten bedriegen. Wee de kerk, wee de mens, wee de prediker die dat als boodschap heeft en wenst en gelooft. Zich laat geruststellen en naar het avondmaal leiden door een algemene boodschap zonder bekering, zonder onderscheid, zonder zelfbeproeving. Die houd zichzelf en anderen voor de gek. En als dan straks blijkt dat het anders ligt....? Dan is het te laat!

Dan wordt Jeremia geroepen om te spreken. De ware profetie. De valse profeten zeiden: er is heil, daar moet je van uitgaan en aan vasthouden. Wat zegt dan de ware profetie? Dat er geen heil is, dat dat nog maar de vraag is? Dat je dat nog moet zien af te wachten of te verdienen? Nee, zeker niet. Dat zou eveneens valse profetie zijn: de boodschap dat je het iet zeker zeggen kunt of er heil is voor iemand, dat dat afhangt van je uitverkiezing of van je zoeken, of van je ernst, of van nog wat anders. Dat is ook valse profetie.

De ware profetie zegt, bij monde van Jeremia: er is heil, mensen zullen genade vinden door de woestijn heen. De valse profetie zegt: er is heil. Punt. Of die zegt: er is misschien heil, je weet het niet. De ware profetie zegt: er is heil, door de woestijn heen, in de woestijn. Het volk van de overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden, zal genade vinden, in de woestijn. Daar vindt het, ontvang het heil: in de woestijn. Daar vind je de gunst van God en de toegang tot het Heilig Avondmaal: in de woestijn.

In Jeremia's tijd en woorden: het is niet met 2 jaar over. Nee, de algehele ballingschap komt. Jeruzalem wordt nog verder verwoest, de deportatie zal bijna hele het volk betreffen, en dan zullen er geen 2, maar 70 jaar ballingschap over ons heengaan. In de woestijn.

Wat betekent dat? Daar wordt dan de ballingschap mee bedoeld in Babel. En dat moet wel negatief zijn. Het woord woestijn klinkt ook negatief. In de woestijn is er geen vruchtbare grond, geen opbrengst, geen eten en drinken. Alleen, je kunt Babel moeilijk een woestijn noemen. Dat is het niet. Ten minste als je met je blote ogen kijkt. Babel is prima grond. Vruchtbaar gebied. Rond de Eufraat en de Tigris. Vruchtbaarder land had je in het Oude Oosten nauwelijks. Dus dat woestijn moet je niet letterlijk opvatten en voor ogen zien. Je moert denken aan Israel in de woestijn uit Egypte: plaats van tuchtiging door de HEERE van het volk. 38 jaar moesten ze er nog blijven. De HEERE tuchtigde hen voor hun ongeloof en ging tegelijk telkens met hen om. Lerend, zegenend, kastijdend. Dat is de woestijn. Woestijn heeft iets van 'plaats van oordeel' in zich. Plaats waar God laat merken: "het zit niet goed". Iets van Zijn oordeel laat merken. Iets van Zijn oordeel, niet het oordeel zelf ten volle: er zijn ook gevallen door het zwaard, die het niet meer meemaken, de woestijn van ballingschap, met hen heeft God afgerekend en zij krijgen geen woestijnperiode meer. Maar anderen wel. In ballingschap: God is vertoerd, het zit niet goed met Hem en dat laat Hij gevoelen en merken. 2 in de woestijn gezegend

Woestijn, dat is verder ook tijd en plaats van stilte en bezinning. In de woestijn heb je een lege agenda zonder afspraken. Er is geen kantoor, geen vrachtwagen, geen land om te bewerken, geen sportclub in de woestijn heb je geen drukte. Is het ook eenzaam. Zeker toen. Wij zouden nog ons mobiel of ipad meenemen, maar toen was je in de woestijn echt alleen, geen communicatie mogelijk. Alleen met God. In de woestijn kom je voor God te staan. Onder 4 ogen met Hem. Stil, oprecht, eerlijk, in Zijn licht. Waar God je voor Hem stelt: bedenk je zonden en vervloeking opdat jezelf mishage en voor Mij verootmoedige.

En zo is er heil. Dat is de ware profetie. Er is heil, door de woestijn heen. De mens beproeve zichzelf en ete alzo. Zo is er heil. Maar buiten de woestijn om beeld je het je in en is het droggrond en bedrog.

Weet u daarvan in uw leven? In de woestijn. Misschien ging het verder prima met je leven, welvaart, plezier, maar je ging het merken: met God zit het niet goed. Mijn ziel doorzie toch uw lot, hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God? Misschien was het echt een woestijn toen in je leven alles tegenzat. Eerlijk voor Hem. Onder 4 ogen. En je hield hoe langer hoe minder over. Enkel schuldbelijdenis. Zonden kwamen je voor ogen en je zondige aard. Vervloeking: zo zwaar geladen is mijn schuld. Jezelf mishagen: bij mij is de schuld, in mij zit de bron, van mijn ontvangenis af. Verootmoedigen voor God. HEERE, ontferm U mijner, HEERE, geef gena. Genade die verzoent, genade die heiligt.

Kent u de woestijn in uw leven, jouw leven? De weg naar de hemel gaat door de woestijn. Er is heil bij God, door de woestijn heen. En de weg tot het Heilig Avondmaal gaat door de woestijn. Ook deze keer. De mens beproeve zichzelf. Dat vraagt om eenzaamheid en stilte. Zullen we het zoeken deze week? Elke dag: en dan echt je afzonderen, geen mobiel naast je aan, geen radio aan, geen zoemende computer aan, echt stil. Voor God. Zijn heiligheid voor je stellen. HEERE doorlicht mij, doorgrond mij zie of bij mij een schadelijke weg is. Zullen we het zoeken deze week, dagelijks? Woensdagavond hier in Zijn huis. Er is heil bij God, er is vrede om te kunnen sterven, er is toegang tot Zijn tafel, door de woestijn heen. Anders niet. Als je dan toch gaat eet en drink je jezelf een oordeel en bedrieg je jezelf. Als je dan niet gaat, ja wat dan? Dan blijf je in het oordeel. Dan blijf je ver van God en Zijn gunst vandaan, dan vind je Zijn vriend'lijk aangezicht niet. Dat kan toch niet het eindstation zijn waar je rust in hebt? Dan maar niet in Gods gunst, dan maar verloren blijven, en dan maar de eeuwige dood tegemoet? Dat kan toch nooit rust geven? Zou je dan niet vragen en smeken: HEERE, breng me in de woestijn. Leid mij voor Uw Aangezicht onder 4 ogen. U hebt er 7 dagen tijd voor tot aan komende zondag. En de HEERE zegt ergens: Ik zal hen lokken en voeren in de woestijn en spreken naar hun hart. O HEERE, lok me en leid me en breng me er.

Want daar, daar, in de woestijn zal het volk der overgeblevenen van het zwaard genade vinden. Genade vinden. Dat woord is vol van Christus. Dat woord is vol van de rechtvaardiging van de goddeloze. Dat al is het dat mijn geweten mij aanklaagt dat ik tegen al Gods geboden gezondigd heb en er geen van gehouden heb en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben. Nochtans God. Uit louter genade, om Christus wil mij Zijn gerechtigheid, gehoorzaamheid en heiligheid toerekent. Dat is genade. Dat God laat ruilen met Christus. Hem mijn zonden en schuld en vloek geeft en mij Zijn gerechtigheid en gehoorzaamheid en heiligheid geeft. Genade. En in de woestijn waar ik recht voor de HEERE kom, daar krijgt genade ook een gezicht. Een vriend'lijk aangezicht. Dan straalt Gods Aangezicht. Van gunst en vaderlijke vreugde en liefde. Want kijk, als vader heb je, als het goed is, je kind lief. Dat blijft altijd, hoe dan ook. Maar als vader kijk je niet altijd lief naar je kind van 4 of 5. Als hij net expres iets heeft laten vallen en is weggelopen terwijl hij geroepen werd, dan kijkt vader niet vriend'lijk. Hij blijft wel vader, en heeft zijn kind lief, maar laat dat niet zo merken. Maar als dat kind terugkomt en spijt heeft, dan kijkt vader weer vriendelijk. Niet dat dat kind dan weer kind is en eerder niet, nee, maar dat kind krijgt dan weer vriend'lijke ogen. Kijk, die

genade bedoelt onze tekst ook. In de woestijn, waar je oprecht voor God wordt, daar vind je genade: Zijn vriend'lijk Aangezicht. Dat het straalt. Dat je de glans ontvangt: Ik ben je Vader, jij Mijn kind, Ik heb je liefgehad met eeuwige liefde, Ik gaf Mijn Zoon uit enkel goedertierenheid voor u. Kijk maar naar de tafel. Mijn Zoon gaf Zichzelf voor u. Zo totaal, zo vol liefde, zo geheel. Genade!

Voor de overgeblevenen van het zwaard: ja, want er waren er ook gevallen bij die inname van Babel. Die het niet overleefd hadden. Die God direct voor Zich had gesteld en Zijn rechterstoel. Ter verantwoording riep. Maar zij waren overgebleven. Zoals je dat hebt na een natuurramp: er zijn slachtoffers, en er zijn overlevenden. Na de waterramp in West Brabant van 1953: het ene huis allemaal verdronken, en daarnaast: nog 2 overlevenden. Waarom zij wel en anderen niet? Menselijk gezien geen verklaring voor te geven. Overgebleven. Waarom? Waarom ik wel en zij niet? Overgebleven. Anderen zijn gevallen door het zwaard van Gods toorn. En voor eeuwig gestraft in Zijn heilige vloek. Anderen wel, al wel. En ik niet. Ik mocht nog blijven leven. Ik mag genade in Christus ontvangen. Genade gevonden. Dat betekent hier: ten deel gevallen. Ontvangen. Genade gevonden. Wonderlijk. Als die man die in zijn akker aan het ploegen was en hij vond een grote schat. Wonderlijk. Gevonden. Waarom zou je eigenlijk uit de woestijn weg willen blijven? Als je daar genade vindt! Waarom dan teruggeschrokken voor die woestijn? Dat is toch dwaas: als er nou stond in de woestijn hebben ze toorn gevonden of: afrekening, of: marteling, ja dan kun je indenken dat iemand daar vandaan wil blijven en denkt, laat ik dat ontlopen en ontvluchten. Maar als je daar nou genade vindt: waarom dan daarvoor weggevlucht en dat ontlopen? Wij leven nog, anderen van jouw of onze leeftijd niet meer. Gevallen door het zwaard van God toorn, wij leven nog....waarom dan niet gekomen. De woestijn gezocht? Het kan nog, het mag nog!

3 in de woestijn gezocht

Dat is de ware profetie: er is heil, door de woestijn heen. Ingang in de hemel, toegang tot de tafel, door de woestijn heen. Hoe kan dat? Als Ik heenging om hem tot rust te brengen. Daaraan is dat te danken, dat je in de woestijn genade vindt. Omdat Ik heenging, of heen zal gaan. Omdat Ik. Let daar eerst eens op: als Ik heenging. Ik met hoofdletter. Dat is het hele Evangelie in een enkel zinnetje. Dat is toch de omgekeerde wereld. Dat God heengaat, gaat om te zoeken. Want zij, wij zijn weggelopen. Maar God gaat heen om te zoeken.

Even enkele voorbeelden: daar gaat God heen om te zoeken: Adam, waar zijt gij? Adam had gezondigd, Adam was weggekropen en

van zijn plaats gegaan, maar de HEERE begeeft zich om te zoeken.

Jozef zoekt zijn broers. En hij vind ze niet, en dan vraagt hij waar ze zijn en dan gaat hij nog verder zoeken en nog verder. En dan vindt hij ze....en wordt door hen in de kuil gegooid. Zo kwam Jezus zoeken, zoeken ...en Hij werd gevangen genomen en veroordeeld.

De goede Herder gaat heen om het schaap te zoeken. In de struiken, in dalen, in kloven, achter bergwanden, net zolang totdat hij het vindt. Jezus is gekomen om te zoeken wat verloren is.

Ik ga heen, zegt de HEERE, om te zoeken. Daar in de woestijn. Waar mensen onder het oordeel zijn. En zich daarin proberen een houding te geven. Denk aan dat schaap: het blaas eens, het loopt weer verder, het eet wat gras, het kijkt eens om zich heen, het gaat liggen slapen enz. Een mens die onder het oordeel leeft, daar soms vaag iets van voelt, och waar kan die zich mee bezig houden en waarmee proberen een uitweg te vinden? Je leeft wat verder, je bent wel eens wat ongerust of bang, je neemt je voor wat meer Bijbel te lezen, wat serieuzer te zijn, je leeft weer wat verder, zet het weer eens uit je hoofd, en probeert nog eens iets enz. Ik zal heengaan zegt de HEERE. Mijn Geest gaat heen en zoekt. Ongevraagd. Vanuit Mijzelf. Ik zal heengaan om te zoeken. Totdat Hij vindt. En zo vindt, dat Hij niet meer loslaat, maar je hart voor de HEERE brengt, eerlijk en oprecht. Ja toch? Zo is het toch gegaan? Zo gaat het toch telkens weer? Hij kwam om mij te zoeken. En dat terwijl ik was weggegaan en had veracht en beledigd. Hij ging en kwam. En dat zonder dat ik erom vroeg. Maar Hij kwam.

Dat is Evangelie. Voor iemand die maar wat in de woestijn rondloopt. Er is een Heiland die uitgaat heengaat om te zoeken. Is er iemand die maar verder leeft in de woestijn? Die maar niet echt tot wederkeer komt en inkeer? Al weet je dat dat zou moeten? Iemand die die denkt: och het wordt toch niks meer. Als je kijkt op hoelang ik al hier ronddwaal, hoe hopeloos het ervoor staat. Al zolang weet ik het en het is lukt toch niet om me te bekeren en opening te vinden. Ik reken er niet meer op, ik ga er vanuit dat het mij wel niet meer gebeuren zal. Hoor! Ik zal heengaan..... HEERE, zoek ook mij! HEERE, ik kan niet tot U komen, maar kom Gij tot mij. Als ik tot U moet komen, dan gaat mijn leven voorbij en dan is het nog niet....maar U gaat heen om te zoeken. HEERE vind mij. En wat denkt u, als die herder zo'n schaapje hoort blaten, omdat het de herder heeft gehoord en als die herder zo'n schaapje hoort blaten, zou Hij dan niet koers zetten naar waar het geluid vandaan komt? Zou dan de goede Herder geen koers zetten naar waar dat geluid vandaan komt? Die klacht, die zucht, dat Hij koers zet naar het hart waar die zucht uit

opkomt? Bidden voor Israel.

Ik ging heen om hen tot rust te brengen. Na de ballingschap, door de woestijn heen: weer naar Kanaan. In het beloofde land. Het land der belofte. Met een nieuwe tempel en tempeldienst. Zonder aanvallen van rondom. Om rust te brengen. Israel. En allen die door geloof bij Israel werden ingelijfd. De hemelse rust van het beloofde hemels Kanaan. Waar al de beloften Gods voluit genoten en vervuld zijn. Eeuwig weiden met een verwond'rend oog. Beloften van heiligheid, vrede, gunst, zaligheid, vreugde, allemaal volkomen vervuld. Eeuwige dienst aan God, voor Zijn troon dag en nacht. Nooit geen vijand meer van de duivel die aanvalt of bedreigt.

Eens in de hemel. Maar ook op aarde al in beginsel. Het Heilig Avondmaal tekent het uit en verzegelt het. Zoals een maaltijd rust wil geven. Van de stress van de dag, van het gehol en gevlieg van overdag en 's avonds. Maaltijd, etenstijd. Tijd van rust. Laat er ook echt iets van komen bij onze maaltijden. Heilig Avondmaal. Teken van de rust. Dat er rusttijden zijn hier op aarde voor de overgeblevenen. Niet meer moedeloos en berustend, maar rust gevonden. Rust: niet meer druk doende met dit of dat om mezelf op te knappen, maar rust. Niet opgejaagd en verschrikt door angst, twijfels, aanvechting, maar rust. En de vrucht van Gods belofte genietend: Zijn verzoening, Zijn inwoning, Zijn aanneming tot kind. OM rust te brengen. God geeft het. Hij verzegelt het aan Zijn tafel. Er is rust voor Zijn volk. Telkens weer. Om te weiden met een verwond'rend oog. Dwars door alles heen wat ontrust. Wat er in de woestijn ook steeds weer doorheen komt en aanvecht en ontrust. Maar dat zal allemaal wegvallen. Straks. Want de rust blijft over. Door de woestijn heeft blijft de rust over voor het volk van God.

Amen